

kunder, eller att titta på vad man redan har i kursväg och ur detta plocka samman en som vad man hoppas blir attraktiv utbildning för en viss kategori yrkesverksamma.

SAMVERKAN – IGEN

Nej, också här slår jag ett slag för samverkan. En sådan process kan börja med ett enda möte, två personer emellan, en uppdragsgivare, en uppdragstagare, om å ena sidan den betalande organisationens brister, kunskapsluckor, problem och framtida utmaningar, å andra sidan möjliga utbildningsinsatser för att försöka lösa problemen och möta utmaningarna. I bästa fall pågår hos uppdragstagaren redan relevant forskning och undervisning som utbildningen kan byggas på och anknyta till.

Ungefär så här, men på en nationell skala, jobbar många utbildnings- och konferenskonsulter gentemot offentlig och privat sektor. Genom enkäter och telefonintervjuer skapar man sig en bild av vad handläggare, utredare, mellanchefer, chefer eller andra yrkeskategorier uppfattar som individuella eller organisatoriska brister, och så sätter man samman ett program på två dagar, som lockar 100 personer från olika delar av landet, och som betalar 7-8000 kr plus moms för att få vara med. En statsvetenskaplig institution har kanske högre ambitioner än ett tvådagarsprogram, men principen för en matchning mellan utbud och efterfrågan bör vara den samma.

Samverkan är alltså melodin för att hålla koll på – eller skapa – efterfrågan! Sen kan förstås uppdragsutbildningen i sig också ha en viktig funktion i att generera nya samarbeten och kontaktytor för forskning och utbildning.⁶

Låter det konstigt? Sälja utbildning? Det är nog bara att vänja sig, säger jag. Och om

6 Göteborgs universitet (2011), *Förstärkt organisation för ökad uppdragsutbildning vid Göteborgs universitet*, bilaga 4

du plockar fram entreprenören i dig – så blir åtminstone Jan Björklund glad.

TACK OCH HEJ FRÅN FÖRBUNDSREDAKTÖREN

Det här var min sista krönika. Det har blivit ganska många sådana under mina tre år som förbundsredaktör (fin titel, förresten), eftersom alla ni som skulle ha bidragit här till förbundssidornas ”diskussion om svensk statsvetenskap och dess utövare, gärna med relevans för dem utanför professionen” (så löd min programförklaring och uppmaning för nu tre år sedan), ja, ni har visserligen gjort just precis det – men i många andra fora! Därtill har ni haft fullt upp med att twittra, publicera er på DN Debatt, tala inför parlamentariker, försöka få in artiklar i internationella tidskrifter, skriva ansökningar, gå på möten, föreläsa, rätta tentor, planera undervisning, nervöst kika igenom resultatet av kursutvärderingar, fika, flirta lita med kollegan, åka på konferenser i Bryssel, nätverka, städa skrivbordet, vara med i radio och tv, scrolla i kommentatorsfälten och svära över att projektorn i aulan inte funkar. Ni har här och nu min förlåtelse – för att ni också inte levererade texter till förbundssidorna.

Magnus Erlandsson

RAPPORTER FRÅN ARBETSGRUPPERNA VID STATSVESENSKAPLIGA FÖRBUNDETS ÅRSMÖTE I VÄXJÖ 2012

Demokratisering – från kommunismens fall till den arabiska våren

Arbetsgruppen *Demokratisering – från kommunismens fall till den arabiska våren* avsåg främja forskning om demokratiseringsprocesser. För omkring 20 år sedan såg världen Sovjetunionen falla sönder. Händelsen var kulmen på två decennier av demokratisering; ett fenomen som oftast summerats som den tredje vägen. Demokratiseringen innebar att åtminstone ett 70-tal länder från 1970-talets

mitt och framåt etablerade fria och rättvisa val samtidigt som flera andra länder såg begynnande liberaliseringsprocesser.

Samtidigt som världen sett ett historiskt högt antal demokratier så har senare års forskning visat på betydande utmaningar. Dessa utmaningar har bestått av att några demokratier återgått till auktoritärt styre, men framförallt av att andra stater uppvisat ett tillstånd av hybridisering, i demokratiska och auktoritära institutioner samt regimheterogenitet, i en komplex institutionell variation av demokratiska och diktatoriska institutioner.

Arbetsgruppen avsåg stimulera för forskning om det vägskalet som demokratin kan betecknas stå inför; vilka förutsättningar finns idag för att kommande decennier ska innebära processer av demokratins utbredning och fördjupning och inte en återkomst av auktoritära regimer med begränsade fri- och rättigheter.

Arbetsgruppen kom att präglas av intensiva och fruktbara diskussioner kring demokratifrämjande insatser, demokratibistånd och humanitära interventioner och dess inverkan på auktoritära regimer och samhällen, problematiken kring statsbyggnad och demokratiutveckling, institutionella förutsättningar hos demokratiska och auktoritära regimer samt variationen i förhållningssätt till demokrati hos nyetablerade demokratier. Samtidigt som den teoretiska utgångspunkten finns inom demokratiseringsforskningen hämtades empiriska studieobjekt i såväl Central- och Östeuropa, Afrika som Latinamerika.

Joakim Ekman och Martin Nilsson

Konkurrens och marknadsanpassning i offentlig förvaltning

I arbetsgruppen ingick totalt 17 personer (nio kvinnor och åtta män) från åtta lärosäten (Göteborg, Linköping, Lund, Mittuniversitetet, Uppsala, Stockholm, Umeå och Linnéuniversitetet). Tretton uppsatser presenterades

av såväl seniora forskare som doktorander. Arbetsgruppen var en fristående och öppen fortsättning på arbetsgruppen Förvaltning som business som hölls för första gången på årsmötet i Göteborg år 2010 och som sedan följdes upp i Umeå året därefter. Det är glädjande att se att arbetsgruppens tematik fortsätter att tilldra sig stort intresse och att arbetsgruppen lockar både nya deltagare och medverkande från tidigare år. Detta har bidragit till en god dynamik och en vital diskussionsatmosfär som präglat gruppens sammankomst i Växjö.

Uppsatserna behandlade både pågående forskning och idéer om kommande forsknings- och doktorandprojekt. Uppsatserna föll väl in i arbetsgruppens tematik och det fanns tydliga gemensamma nämnare som bottenar i ett forskningsintresse för att undersöka marknadsanpassning och konkurrens och vilka konsekvenser detta får för välfärdens kärnområden. Centrala begrepp var bland annat ansvarighet, kontraktering, medborgarskap och konkurrens och uppsatserna behandlade olika policyområden som äldreomsorg, skola, säkerhet och sjukförsäkring med mera. Ett framträdande tema som löpte över arbetsgruppsdiskussionerna var hur marknadsmässiga omvandlingar påverkat och påverkar välfärdsstatens funktion och distribution.

I anslutning till arbetsgruppen hölls även ett möte för forskarnätverket Förvaltning som business (finansierat av Riksbankens Jubileumsfond). Nätverket arbetar med att publicera en antologi och nätverksmötet dominerades av begreppsliga och analytiska spörsmål som syftade till att vidareutveckla en ram för hur och på vilket sätt vi kan kategorisera, fånga och förstå den spännande transformering och utveckling som de olika antologikapitlen studerar.

Helena Stensöta, Urban Strandberg och
Linda Rönnberg

Internationella relationer

Årets IR-grupp delades mellan ett antal uppsatser som ägnades åt regionala relationer i Asien och några som rörde mer generella frågeställningar inom området. Asien-sessionerna problematiserade främst relationen mellan den gamla regionala stormakten, Japan och den nya, Kina. Bl.a. återkom frågan om "kollektivt minne" och spelet kring de oförrätter som begicks under Andra världskriget, Japans oförmåga att skapa ett "Willy Brandt moment" och Kinas linje inför utsikten att oberoende av Japans agerande plocka inrikespolitiska poäng. Förståelsen för Kinas agerande i regionen var också en återkommande fråga – är det en revisionistisk aktör som försöker påskynda maktförskjutningen i regionen (och världen) eller en växande stormakt som agerar i samklang med den regionala utvecklingen. USA:s uttryckligen förstärkta roll var också en uttalad faktor som fick belysa de regionala problemkomplex vi diskuterade.

Den andra delen av arbetsgruppen ägnades åt en mer heterogen samling frågeställningar. En rörde förutsättningar för institutionell förändring av mellannationella organisationer, särskilt Förenta nationerna. En uppsats studerade utbredningen av det slentrianmässigt återopade fenomenet medicalisering i staters utrikespolitik. Två uppsatser rörde specifika politiska händelser och de reaktioner de framkallade: en studie om symbolspråket efter händelserna i Norge den 22 juli, 2011 och en om användning av underrättelsematerial inför invasionen av Irak 2003.

Sammantaget visade spridningen av ämnen som dessa svenska, danska och japanska forskare (14 stycken från 12 institutioner) presenterade att IR-disciplinen vid förbundet sällan är förutsägbar, oftast drar till sig intressanta alster, och alltid innehåller spännande och konstruktiva diskussioner.

Fredrik Bynander och Kjell Engelbrekt

Jämförande politik

Arbetsgruppen i jämförande politik bestod av åtta deltagare och sammanlagt presenterades sex uppsatser. Deltagarna var såväl doktorander som disputerade forskare. Uppsatserna som behandlades spände över ett vitt fält såväl vad gäller empiriskt fokus som de metodologiska ansatserna. Ett par av uppsatserna knöt an till kapitel i pågående avhandlingsprojekt medan övriga utgjorde utkast till kommande artiklar eller bokkapitel.

Lennart J. Lundqvist (Göteborg) presenterade ett utkast till ett bokkapitel med titeln *Environmental Policy Convergence through Ecological Modernization: A Road to Sustainable Development?* I uppsatsen analyseras, baserat på tidigare studier, om policykonvergens har skett på miljöpolitikens område. Anna Danielsson (Södertörn/Uppsala) presenterade uppsatsen *From networks to practices of power: Informal economies as worlds of brutal violence, of common-sensual understandings, or both?* som är en del av ett pågående avhandlingsprojekt. Uppsatsen argumenterar för betydelsen av använda en relationell ansats i studiet av ekonomisk informalitet för att därmed kunna beakta maktens betydelse.

Jonas Linde (Bergen) presenterade uppsatsen *Not so fair after all? The harmful effect of perceived procedural (un)fairness on satisfaction with democracy in the Nordic countries?* (sambörfattad med Gissur Ó Erlingsson, Linköping och Richard Öhrvall, Linnéuniversitet). Uppsatsen, som är ett artikelutkast, argumenterar för att forskningen har bortsett ifrån problem med korrupktion och proceduriell rättvisa i Norden och visar att människors uppfattningar om dessa frågor har betydelse för deras uppfattningar om hur demokratin fungerar. Abrak Saati presenterade en uppsats med titeln *Public participation in constitution building processes; what does it mean?* Uppsatsen, som är en del av ett pågående avhandlingsprojekt, handlar om betydelsen av medborgerligt deltagande

i konstitutionella processer och utarbetar en operationalisering av deltagandebegreppet.

Jessika Wide (Umeå) presenterade uppsatsen *Women's Political Representation around the Globe 1950-2005*, som är ett artikelutkast. I uppsatsen analyseras den rumsliga variationen i kvinnors parlamentariska representation i världens länder under hela undersökningsperioden. Staffan Andersson presenterade uppsatsen *The political economy of conflicts of interest in an era of public-private governance* (sambefattad med Frank Anechiarico, Hamilton College, USA). Uppsatsen utgör ett kapitel i en kommande antologi och diskuterar hur politisk-ekonomiska förändringar har påverkat intressekonflikters beskaffenhet och omfattning.

Utöver nämnda uppsatsförfattare deltog Caroline Boussard (Studentlitteratur) och Mats Sjölin (Linnéuniversitetet) i arbetsgruppen. Sammantaget präglades seminariet av en god stämning med konstruktiva synpunkter och livliga och givande diskussioner.

Staffan Andersson, Mats Sjölin och
Jessika Wide

Politisk teori i en föränderlig värld

Arbetsgruppen leddes av Henrik Enroth och Eva Erman och bestod av ett tiotal deltagare. En ambition inför årsmötet var att få en provkarta på den politiska teorins möjligheter i en värld där gamla sanningar om politik och samhälle inte längre är givna, en ambition som väl infriades av de tankeväckande papers som presenterades. Vissa papers utgick från etablerade grundbegrepp i den moderna politiska teorin som rättvisa, jämlikhet och legitimitet, i flera fall i analyser av högaktuella frågor som bioetik, klimatförändringar och privatiseringar i offentlig sektor. Vi diskuterade också olika synsätt på den politiska filosofins förhållande till sociala praktiker, betydelsen av konsensus i svensk politisk historia, kriser och nationell identitet, rädslan som politisk kategori, queerteori

och medborgarskapsteori samt demokrati-teoretiska implikationer av läsningar av klassiska och samtida texter i politisk idéhistoria. Vi vill tacka samtliga deltagare för deras insatser som författare och kommentatorer, och kollektivt berömma oss alla för god stämning och intellektuell skärpa. Följande papers presenterades:

- Henrik Enroth – *Fear as a Political Factor: Genealogical and Critical Perspectives*. Kommentator: Helen Lindberg
- Eva Erman & Niklas Möller – *Practice-Dependence vs. Practice-Independence: A False Dichotomy*. Kommentator: Edward Page
- Gunnar Hansson – *Social Change, Compromise, and Interests: Sweden and Industrial Democracy in the 1920s*. Kommentator: Joakim Johansson
- Maria Hedlund – *Bioethical Legitimacy*. Kommentator: Jori Lahdenperä
- Joakim Johansson – *Medborgarskap och queerteori*. Kommentator: Cecilia Åse
- Jori Lahdenperä – *The Importance of Equality*. Kommentator: Stig-Björn Ljunggren
- Helen Lindberg – *Power and Paradox: A Reluctant Democratic View*. Kommentator: Björn Östbring
- Stig-Björn Ljunggren – *Funktionsprivatisering: Idépaper om ett samtidsbegrepp*. Kommentator: Gunnar Hansson
- Edward Page – *Justice in the Distribution of Climate Adaptation Burdens: Some Old Ideas and New Data*. Kommentator: Maria Hedlund
- Cecilia Åse – *Kris och nationell gemenskap. Exemplet Norrmalmstorgsdramat*. Kommentator: Henrik Enroth

Henrik Enroth och Eva Erman

Politiskt beteende och partier

Arbetsgruppen leddes av Hanna Bäck, Magnus Hagevi och Karl Loxbo. Uppkomsten av arbetsgruppen bottenar i en uppfattning att

forskning om partier, väljare och politiker ofta sker utifrån olika utgångspunkter. Det finns antagligen mycket att vinna på att koppla ihop denna forskning. Arbetsgruppen avsåg också att föra samman forskare med intresse i alla eller något av dessa områden. Under arbetsgruppens seminarier har uppsatser ventilerats som tar upp partier respektive politiskt beteende, men även analyser där dessa forskningsinriktningar kopplas samman.

Under Statsvetenskapliga förbundet tog deltagarna i arbetsgruppen initiativ till att bilda ett nätverk för forskning om politiskt beteende och partier. Mer information om nätverket kan fås av nätverksansvarige Magnus Hagevi (magnus.hagevi@lnu.se).

Arbetsgruppen samlade 17 deltagare hemmahörande på 8 olika universitet. Under tre dagar presenterade 11 uppsatser. Särskilt bör framhållas att Johan Hellström, Umeå universitet, presenterade uppsatsen "Who Gets Into Government? Coalition Formation in European Parliamentary Democracies" (skriven tillsammans med Holger Döring) som tilldelades Statsvetenskapliga förbundets uppsatspris för yngre forskare.

Uppsatserna presenterades enligt tre teman: partistudier på system nivå, partistategier och partiintern förhållanden samt val och politiskt beteende på individnivå. Under temat om partistudier presenterades uppsatser som behandlade vilka partier som ingår i koalitionsregeringar, den socialdemokratiska partifamiljens expansion i östra Europa efter murens fall och frågan om vargens vara kunde spåras till en ny politisk skiljelinje i Sverige. Under temat partistategier och partiintern förhållanden studerades könsskillnader i medias rapportering om politiska skandaler, latinamerikanska partiernas implementering av könskvotering av kandidater till parlamentsval, studentkårsaktivitetens betydelse för kommande politiska karriär, urval vid partiernas interna nomineringsprocesser, europeisering av nordiska partisystem och sociala mediars betydelse i den interna partikonkurrensen. Under temat om val och politiskt beteende på individnivå presenterades

uppsatser som strategisk röstning och väljarnas uppfattning om partierna håller sina vallöften.

Magnus Hagevi, Hanna Bäck och Karl Loxbo

Europapolitik

I arbetsgrupp 2 på temat "Europapolitik" samlades åtta personer, varav fem deltagare presenterade papper under fyra sessioner i dagarna tre med följande rubriker: The EU's effectiveness as an international actor – Assessing the internal and external challenges to the EU's capacity to influence Russia (Anke Schmidt-Feltzmann; Stockholms universitet); Domestic Constraint Tactics in the EU Council (Markus Johansson, Göteborgs universitet); Political Parties and the European Union (Magnus Blomgren, Umeå universitet); We and the others – Re-interpreting EU member state integration in times of crisis (Ylva Stubbergaard, Lunds universitet); Den motsägelsefulla unionen (Lars Niklasson; Linköpings universitet).

Diskussionsklimatet i gruppen var påfallande öppet och stimulerande och diskussionerna följaktligen mycket fruktbara, inte minst tack vare väl tilltagen tid för varje papper. Ordförande i gruppen var Stefan Höjeliid (Linnéuniversitetet) och Magnus Jerneck (Lunds universitet).

I anslutning till arbetsgruppen hölls också ett styrelsemöte för det statsvetenskapliga Europeanätverket under Tomas Perssons (Uppsala universitet) ordförandeskap. I samband med det kunde bland annat meddelas att nätverkets årliga vårkonferens nästa år kommer att äga rum i Linköping den 14-15 mars med Bruno Palier (Science Po, Paris) och Dermot McCann (London Metropolitan University) som inbjudna föredragshållare.

Vidare kommer nätverkets "Årsbok 2013" med arbetstiteln "Ett konkurrenskraftigt EU till rätt pris" att presenteras i Stockholm den 6 februari och i Göteborg under vecka 8. Därefter sker presentationer i Malmö, Bryssel, och

Visby under Almedalsveckan (datum ej fastställda ännu).

Stefan Højelid och Magnus Jerneck

Politik, mångfald och integration i 2000-talets demokratier

Enligt vad som vid detta lag närmast blivit tradition på de svenska (och nordiska) statsvetarkonferenserna samlade även årsmötet i Växjö en arbetsgrupp särskilt inriktad mot det forskningsfält som brukar gå under beteckningen IMER ("internationell migration och etniska relationer"). Detta är inspirerande tycker förstås vi som flera gånger har varit med och ansvarat för grupper av detta slag – inte minst eftersom vi menar att statsvetare utan tvekan kan bidra med viktiga analyser av förutsättningar för integration och mångfald i de demokratiska välfärdsstaterna.

På detta årsmöte medverkade sju forskare

i vår arbetsgrupps seminarier, och sammanlagt presenterades fem uppsatser. Det begränsade antalet bidrag till trots noterades en stor spridning i tematik – detta helt i linje med tidigare erfarenheter, och med den uttalade ambitionen för gruppen. Uppsatserna behandlade frågor om hur skillnader i kommunal flyktingmottagning kan förklaras, vilka bilder av migration och etnisk mångfald som förmedlas i traditionella och nya mediekkanaler, och förutsättningarna för kollektivt politiskt engagemang bland etniska föreningar. Vidare diskuterades utifrån bidragen till arbetsgruppen hur frågor om mångfald och yttrandefrihet kan analyseras med hjälp av begreppet romantisk liberalism, och huruvida den offentliga politiken i Sverige har förändrats i riktning mot mer eller mindre multikulturalism.

Karin Borevi och Per Strömblad